

UMĚLECKÁ HODNOTA

Hodnoty můžeme chápat jako všeobecně platné normy lidského chování, tyto normy nás mají směřovat z „toho, co je“ k „tomu, co býti má“, tedy k jakési ideální společnosti.¹ V umění je norma často porušena, jen někdy splněna, ale i v tom případě je splnění prostředkem, nikoli cílem. Splnění normy přivozuje estetickou libost, estetická hodnota může však vedle libosti obsahovat i silné prvky nelibosti, zůstávajíc přitom nedílným celkem. Umělecká hodnota díla je tedy hodnocení díla jako jednoty (celku).² Umělecká hodnota je inovativní přínos daného díla pro „svět umění“ a její potenciál pro další umělecko-estetické využití.³

---

¹ DOROTÍKOVÁ, S. *Filosofie hodnot-problémy lidské existence, hodnocení a poznání*. Karlova univerzita v Praze, Praha 1998, s.22. ISBN 80-86039-79-X

² MUKAŘOVSKÝ, Jan . *Estetická funkce, norma a hodnota jako sociální fakty*, Brno: Host, 2007 (připravili Miroslav Červenka a Milan Jankovič) s.123.

³ KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Praha: Torst, 1994, s.73. ISBN 80-85639-17-3

Fotografie z grafických editorů

Pojem, který jsem si vybrala je umělecká hodnota a aplikuji jej na aktuální problematiku úpravy digitálních fotografií, kde je záměrně manipulováno s realitou a tedy i s uměleckou a estetickou hodnotou.

V minulosti bylo předpokladem fotografie, že to, co fotografický přístroj zachytil, opravdu existovalo. Klasická fotografie zrcadlila realitu, podobně jako obraz, a inovovala a ucelovala představy o světě. Po vyvolání fotografie pomocí chemických procesů, neměl již fotograf možnost snímek upravovat. Vznikala tak jedinečná fotografická díla, která odrážela styl fotografa stejně jako obraz styl malíře. Na rozdíl od obrazu však fotografie obsahuje jakousi věcnou stopu, zatímco obraz je pouhou interpretací skutečnosti. Existovali již umělci fotografové, kteří nezaručují zobrazování reality a upravují ji pomocí různých fotografických filtrů. Úpravy však nezasahovaly do reality tak markantně, jak je to možné dnes.

Dnešní digitalizace obrazů přinesla možnost zobrazit na fotografiích i to co nikdy neexistovalo. Takovéto digitálně upravené fotografie nazýváme postfotografie. Mezníkem pro postfotografii je označováno číslo National Geographic z roku 1982, kde se na titulní straně objevila fotografie pyramid v Gize, které byly digitálně upraveny tak, aby byly blíže u sebe a lépe vyhovovaly rozměrům obálky časopisu. Od té doby se stalo běžnou praxí manipulovat s obrazem, nejčastěji v publicistice. Takovéto úpravy můžeme rozdělit na několik kategorií. První kategorií jsou Snímky scény, která reálně existovala a jde o aranžmá scény, fotografické portréty, akty a ateliérové fotografie. Druhou kategorií jsou pak fotografie scén, které nikdy neexistovaly a zde patří veškeré úmyslné retuše, úpravy softwarovými filtry, montáže a dokonce i černobílé fotografie. Dále můžeme úpravy rozdělit na zřejmou manipulaci a manipulaci záměrně předstírající věrohodnost.

Fotografie, se kterými bylo manipulováno, a záměrně předstírají věrohodnost, najdeme téměř na každé titulní stránce časopisů pro ženy. Vše co není přípustné, je modelkám a celebritám v počítačovém programu odstraněno, mnohdy jsou to kromě vrásek nebo strií i mateřská znaménka, která ke člověku neodmyslitelně patří. Obzvláště na mladé lidi může mít takováto manipulace velmi neblahý psychologický vliv. Mají pocit, že tito lidé, kteří se na ně smějí z obálek časopisů, jsou i ve skutečnosti dokonalí jako po retuších, že takoví lidé jsou společnosti přijímáni a úspěšní. Snaha se jim vyrovnat potom mnohdy vede k psychickým i fyzickým problémům. Z mého pohledu je tedy upravování fotek neetické. Nejenže je to poněkud nelidské vzhledem k fotografovaným lidem, s jejichž vzhledem je ať už vědomě nebo nevědomě manipulováno, ale hlavně jsou veřejnosti podsouvány nereálné ideály. V takovýchto případech navíc převládá um grafického editora, který fotku upravil nad schopnostmi fotografa, který fotku pořídil. V historii lidé nevěděli, jak vypadali jejich prarodiče a rodiče v dětství, my to díky fotografiím víme přesně a nikdo dnes nemá důvod upravovat fotografie vlastních prarodičů, aby vypadali jinak. Proč je to tedy v médiích běžná věc?

Dobrý fotograf by měl vědět, jak bude fotografie vypadat ještě před tím, než ji pořídí, a počítat s eventuálními úpravami, díky tomu vznikají jedinečné fotografie zachycující kouzla okamžiku, které mají jistě své místo mezi uměním. To ovšem s grafickými úpravami upadá. Pomocí retuší, změnou jasu a kontrastu dokážeme i my ve výsledku vytvořit krásnou fotografii, kterou jiný dokáže pořídít ihned bez úprav. Jde i pak o umění? Nebo je to jen znalost softwarových programů na úpravu fotografií?

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

HORÁKOVÁ, Jana. *Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti – POSTFOTOGRAFIE* [online] [cit. 2012-12-30]. Dostupné na World Wide Web: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/ff/ps10/dilo/web/pages/heslo_post-fotografie.html>

SONTAG, Susan. *O fotografii*. Vydání první. Praha: Nakladatelství Paseka, 2002. 184 s. ISBN 80-7185-471-9